

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas VI. De unitate scientiæ

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

speculabile ut speculabile, & hoc docuit Mirandulanus. Probabileque putat Oviedo.

RESPONDETUR. Negando Sequelam, quia non debet esse idem objectum scientiarum, quod & ipsius intellectus: quia intellectus latius se extendit, quam scientia; hinc extendit se intellectus, & ad opiniones & ad sophismata, ad quæ se per se, non extendit scientia. Jam verò si scientia, ad quam tu vis revocari alias scientias, haberet objectum Ens speculabile, illa scientia se tam late per se extenderet, atque ipse intellectus. Deinde hoc ipso, sequeretur jam in scientiis particularibus, non dari rigorosum objectum attributionis, sed non nisi in illa scientia, ad quam reliquæ omnes revocarentur, quæ saltem ipsa, adhuc per objectum attributionis specificaretur ex dictis, quod sufficeret ad verificandam Conclusionem de specificatione scientiæ. Denique cum dentur scientiæ etiam practicæ, saltem illæ, non referent suum objectum, ad Ens speculabile.

OBJICITUR III. Objectum attributionis est scientiæ extrinsecum. Ergo illam specificare non potest.

RESPONDETUR. Si quid ipsum sit ad extrinsecum, ab extrinseco tanquam sibi proportionato, specificari poterit. Cum ergo scientia sit ad aliud, nempe ad objectum, ultimato autem ad objectum attributionis, bene ab illo specificari poterit. Deinde etiam specificatio in scientia alia est extrinseca, & hæc habetur ab objecto, alia intrinseca, & hæc habetur ab ipsa entitate scientiæ, fundante talem habitudinem ad objectum.

OBJICITUR IV. Si scientia haberet unum objectum attributionis natura sua tale in specie, sequitur scientiam esse simplicem qualitatem, sed non est simplex. Ergo.

RESPONDETUR. Ipsum objectum attributionis, non esse simplicem qualitatem, nam dicit cognitionem causarum, effectuum, specierum &c. quæ nec in ratione entis, nec in ratione scibilis sunt idem. Caterum si objectum attributionis præcisivè sumatur, nondum scientia erit simplex qualitas, quia ratio simplicis qualitatis, non est pensanda ex præcisionibus & intentionibus nostris, sed ex eo quod est à parte rei, cum & ipsa ratio qualitatis simplicis, sit quid physicum. Jam autem à parte rei objectum attributionis spectatum, importat plura.

OBJICITUR V. Hanc sententiam non condistingui à sententia per rationem formalem *Quæ* distinguente scientias.

RESPONDETUR. In re quidem rationem objecti attributionis, non distingui realiter ab objecto formali; distingui tamen ratione; quia competunt aliqua prædicata rationi attributionis, quæ non competunt rationi formali quæ, & hæc ipsa prædicata sunt proportionata iis, quæ competunt manifestè specificativis rationibus. Nam v. g. ratio specificativa ultimo, non refertur ad aliud, in eo, quod specificatur, ut videre est in ra-

tionalitate, quæ in homine ad nihil aliud refertur, cum tamen ad illam visibilitas v. g. refertur. Jam autem ratio formalis quæ, præcisè spectata, id non importat, imò deposcit ut refertur ad objectum attributionis quæ tale. Ratio item specificativa ultimo petit ut ad se alia referantur, hoc autem non dicit ratio formalis *Quæ*, quæ talis, cum id tamen dicat ratio attributionis. Non nego tamen etiam in objecto attributionis posse aliquid commune aliis scientiis reperiri: neq; hoc obstat quominus per objectum attributionis specificentur scientiæ; sicut non obest ut rationalitas specificet hominem quantumvis in ea aliquid commune involvatur; nempe ratio Entis.

OBJICITUR VI. Unus intellectus sufficit ad omnia cognoscibilia, unus sensus communis ad omnia sensibilia. Ergo & una scientia sufficeret ad omnia scibilia.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia absurdum est idem esse objectum scientiarum & intellectus, ut dictum supra, quod absurdum non sequitur, si intellectus sufficiat ad omnia cognoscibilia, & sensus unus communis, ad omnia sensibilia. Deinde, quia potentia hoc ipso, quia potentia est, censetur communiter ad omnia illius lineæ objecta, se extendere, essetq; illa multiplicatio potentiarum sine necessitate, hinc unus v. g. intellectus, extendit se ad omnia intelligibilia. Jam autem est necessitas multiplicandi scientias, nec scientia, ex eo, quia scientia est, extendere se debet ad quodvis scibile.

OBJICITUR VII. Si specificarentur scientiæ ab objecto, deberent illa objecta quocunq; modo sumpta, habere unitatem physicam.

RESPONDETUR. Negando Sequelam. Ratio, quia hujus unionis physice nulla necessitas, præcipue quia hæc pertinentia objectorum ad unam scibilitatem, nihil aliud est, quam revocabilitas eorundem ad unum attributionis objectum; & ex parte objecti exigentia, ut si cognosci perfecte debeat, debeant etiam cognosci illius species, cause, proprietates, &c.

INSTABIS. Arbitraria est divisio mundi in 4. plagas, ergo & arbitraria Divisio scientiarum.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia istius quaternarii, nullum fundamentum est in natura, quod autem materia & forma sint principia corporis naturalis, quod Quantitas sit illius passio &c. fundatum est hoc in natura, & quia objectum attributionis in hoc stat, quòd ad illud revocetur, hoc quidem tanquam principium, illud tanquam passio &c. ideo objectum Attributionis, non erit ex placito.

DIFFICULTAS VI.

De Unitate Scientiæ.

Maximè hic attendemus ad hoc; an Scientia sit simplex qualitas, de quo sit

PUN.

Punctum Difficultatis 1.

Proponuntur quedam de eo: an Scientia sit simplex qualitas.

PRÆMITTO 1. *Quod hic procedat questio non de uno actu scientifico, qui habetur per unam numero operationē intellectus, hæc enim, quia est unus adeoque indivisibilis actus, hoc ipso simplex qualitas est. Sed procedit questio de facilitate, quæ oritur ex frequentatis actibus, proceditque circa plura objecta, & vocari solet scientia habitualis, est item questio de scientia totali, abstrahendo ab hoc, quod habitualis sit vel non, an scilicet illa sit impartibilis, indivisibilis &c.*

PRÆMITTO 2. *Quando queritur: an scientia sit simplex qualitas non queritur: An habeat scientia partes entitativas materiales: scientia enim est spiritualis & intellectualis perfectio, sed queritur, an sit coalescens ex pluribus entitatibus spiritualibus.*

PRÆMITTO 3. *Aliud est querere: an scientia sit simplex qualitas quoad intensionem, scilicet an excludat gradus, majorem & majorem facilitatem adherentes, & de hoc in præsentinon est lis. Et aliud est querere: an scientia sit simplex qualitas, hoc est, an una eademque indivisibilis, extendat se ad plura specie objecta, ad eum modum, quo unus & indivisibilis intellectus, extendit se ad quodcunque noscibile.*

DICENDUM est 1. *Nullam esse unitatem scientiæ, quæ oriatur ex compositione physica illius scientiæ.*

PROBATUR. Quia compositio physica, est ex actu & potentia, hoc est ex forma & materia, aut consimilis, ei, quæ est inter partes continui. Tantum enim hi sunt modi compositionis physici, neutra compositio est in scientia totali. Ergo nec ulla. Minor probatur quoad primam partem. Quia actus scientiæ, non comparantur inter se sicut materia & forma physici: quia nullus actus recipitur in alio ut in subiecto, neque actuat illum, sed uterque actus, est perfectio scientiæ. Tum quia, non est ratio: cur hic potius actus habeat rationem materiæ & alter formæ physici; hocque ipso alteruter actus non esset physicè actus, si alteruter esset materia. Tum quia, si unus actus comparatur, respectu alterius ut materia, quæro: an iste actus sit unus, an multiplex? si multiplex quæro; cur non sit unus? sicut materia in physicis est una; quod si ille actus habens se per modum materiæ, est unus. Ergo plures actus scientiæ in una totali scientia, non sunt possibiles naturaliter, sicut non essent plures homines, si non esset possibilis, nisi unius hominis materia. Secunda Minoris Pars probatur. Si haberent inter se actus scientifici continuationem, talem, qualem partes continui, continuatio illorum esset, aut destructio tantum terminorum, sicut continuatio unius guttæ cum alia, per multos, est sola destructio terminorum utriusque guttæ, aut esset modus aliquis entitativus superad-

ditus qui uniat guttas; neutro modo est continuatio in scientia totali. Non per destructionem terminorum, quia res spirituales, quales sunt actus sciendi, nullos habent terminos, non item per Entitatem modalem unitivam, quia huius ponendæ inter actus scientificos, nulla est necessitas.

DICENDUM 2. *Necesse est in anima dari aliquos habitus & scientias, qui sint simplices qualitates.* Ita Suarez disp. 44. sec. II. n. 23.

PROBATUR. Quia scientia totalis, vel est simplex qualitas, vel aggregata ex pluribus, si est simplex qualitas, Ergo vera conclusio; si est aggregata ex pluribus, quæro: illa ipsa plura vel sunt aggregata ex pluribus, vel simplex qualitas, si simplex qualitas. Ergo dantur habitus, qui sunt simplices qualitates; si verò sunt aggregata ex pluribus, de illis ipsis redibit questio, deveniri; debeat ad aliquid simplex: quia omne compositum, in aliquid simplex, & omnis numerus, in unitatem resolvitur.

RESPONDEBIS. Dantur qualitates constantes ex multis, quæ tamen non resolvuntur in simplices qualitates. Sic v. g. sanitas constat ex recto habere ventriculi, cordis, capitis &c. & tamen hæc sanitas, non resolvitur in unam qualitatem simplicem, in quam enim?

CONTRA. Etiam sanitas resolvitur in unum aliquid simplex non quidem tale quod seipso & sua entitate, sit totum id, quod dicit illud aggregatum ex pluribus, sed resolvitur in aliquid simplex, quod tamen est sanitas inadaquata, & sic calor naturalis non est sanitas completa & adæquata, est tamen sanitas inadaquata & simplex quid, in ratione sanitatis oriundæ ex calore naturali.

DICENDUM est 3. *Scientia totalis quæ habereet unum idemque objectum formale immediatum, esset simplex qualitas.*

PROBATUR 1. Auctoritate Aristotelis I. posteriorum tex. 7. ubi ait scientias esse diversas, quarum principia non ex eisdem sunt. Ergo scientiæ illæ, quarum principia ex eisdem sunt, seu quarum unum motivum formale est, sunt eadem, habetque id etiam S. Th. I. 2. 2. q. 54. art. 4.

PROBATUR 2. Tum quia scientiæ quæ habent unum idemque formale motivum, neque multiplicantur ratione formalium objectorum, est enim idem formale ut supponitur, nec ratione materialium objectorum, quia hæc ut suppono non multiplicant scientias, ergo absolute non multiplicantur. Tum quia fides, est simplex qualitas, idque non ex eo, quod habitus fidei sit per modum potentie, nam etiam intellectus noster est potentia, & tamen indiget pluribus habitibus scientificis, ex eo quia procedit ex diversis motivis specie, hinc & fides si haberet motiva specie distincta, indigeret pluribus habitibus fidei. Ergo quod sit fides simplex qualitas, peti id debet ex eo, quod unum idemque formale motivum immediatum habeat. Ergo idem dicendum

† Bb

dum

dum de scientia, quæ idem formale motivum haberet. Tum quia unica demonstratio secundum conclusionem est simplex qualitas. Ergo & scientia habens unum formale erit simplex qualitas.

PROBATUR 3. Quia si ponatur scientia habens nonnisi unum motivum formale, nullum erit principium illam plurificandi, quod enim? & certè si se habeat cognitio huius, ita, sicut alterius v. g. si cognitio effectus aut passionis, ita se habet sicut causæ, sicut scientia est simplex qualitas respectu huius causæ, ita erit simplex qualitas etiam respectu v. g. effectus & passionis, cum ita se habeat respectu aliorum objectorum, sicut respectu unius causæ.

Punctum Difficultatis 2.

Solvuntur Objectiones.

OBJICITUR 1. Si scientia totalis habens unum motivum formale, esset simplex qualitas, tunc aucto habitu, respectu unius objecti materialiter diversi, augeretur etiam respectu alterius; sicut habitus fidei, æquè intenditur respectu unius objecti, atq; alijs, hoc autem scientiæ, sine fundamento tribueretur.

RESPONDETUR. Posito quòd illa scientia uni motivo inniteretur, si semel ponatur intentio respectu illius motivi, non poterit non esse intentio, cuicunq; tandem materiali applicetur illud motivum, fundamentumq; esset id asserendi, ipsa unitas motivi.

INSTABIS 1. Intellectus quamvis sit indivisibilis potentia, tamen uno habitu non perficitur respectu omnium objectorum. Ergo etiam & habitus, licet sit simplex qualitas potest intendi respectu unius objecti, & non intendi respectu alius.

RESPONDETUR. Disparitatem esse quia in casu antecedentis habetur, unde desumatur pluralitas, nempe ex diversis formalibus motivis, quæ in presenti non haberetur.

INSTABIS 2. Habitus charitatis est simplex qualitas, & tamen inclinatur ad magis amandum Deum quàm proximum. Ergo simplex qualitas, potest intendi magis respectu unius, quàm alius objecti.

RESPONDETUR. Habitum charitatis respectu Dei inclinare ad amandum Deum magis appetitivè, quàm proximum, sed non inclinatur quasi totam suam intensiorem etiam ad amandum propter Deum proximum, impendere non possit.

INSTABIS 3. Experimur magis pueros faciles esse ex habitu temperantiæ ut non comedant carnes feria sexta, quàm ut ex eadem virtute temperent sibi à dulciariis &c. quamvis habitus temperantiæ, sit simplex qualitas. Ergo simplex qualitas, potest esse respectu unius objecti, magis intensè, quàm respectu alijs.

RESPONDETUR. Fieri potest ut qualitas simplex, respectu aliquorum objectorum magis facilius ex accidenti v. g. quia præsentatur aliquid minus difficile, & minus molestum; licet facilitas quantum est ex illa, æqualiter se ad utrumq; extendat. Sic calor facilius calefacit lignum siccum, quàm humidum, quantumvis æquali intensiōe, in utrumq; agat. Defectus ergo ille facilitatis quæ non sentitur tunc, oritur ratione materiæ, non autem ex eo, quòd alia qualitas ad hoc, alia ad illud inclinet, ut communius in hac materia dici solet.

OBJICITUR 2. Si habitus ille qui habet unum formale motivum, esset simplex qualitas, habitus principiorum & scientiæ, esset unus idemque habitus.

RESPONDETUR. Negando Sequelam. Distinguentur autem habitus principiorum & scientiæ, quia principia in seipsis habent rationem assentiendi, scientiæ autem ob principia non ergo habetur idem motivum formale in utroque habitu.

OBJICITUR 3. Quæ referuntur ad idem objectum attributionis, non est necesse esse simplicem qualitatem. Ergo nec ea, quæ eidem immediatè motivo innituntur.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia ea quæ ad idem objectum attributionis referuntur, non habent connexionem eandem, nec habent eadem motiva immediata, huic enim objecto fit assensus; quia est causa, huic: quia est effectus. Jam autem in istis quæ habent idem formale, hæc diversitas non reperitur.

INSTABIS. Ergo saltem non universaliter scientiæ per objectum attributionis distinguuntur, sed etiam aliquæ distinguuntur per objectum formale, in omnibus actibus idem.

RESPONDETUR. Cum illud formale quale, ad nullam aliam scientiam sit revocandum, conveniet ei jam una formalitas objecti attributionis. Ex alia parte erit illic attributio omnium ad idem sed intransitivi, nihil enim melius attribuitur, quam idem ad seipsum. Attributio enim est de linea unius, cum etiam ad salvandam unitatem adhibeatur, nihil autem est magis unum, quàm idem sibi. Quod si illi motivo sic defecto, conveniet ratio objecti attributionis, non erit mirum, quòd illud motivum, sit specificatum scientiam illam.

OBJICITUR 4. Si simplicitas scientiæ arguitur ex identitate motivi formalis, sequitur omnes scientias esse simplices qualitates, quia omnium idem tantum motivum est, quodlibet est aut non est.

RESPONDETUR. Conclusionem procedere de eodem immediato motivo, omnium actuum, dictum autem principium, non est nisi motivum mediatum, res autem non specificantur à mediatis & communibus, sicut nec ab ente communi, specificatur homo.

Obj-

OBJICITUR 5. Si scientia quaecunque posset esse simplex qualitas, intendi non posset, sed potest intendi. Ergo. Sequela probatur. Quia si simplex qualitas intenderetur, hoc ipso non esset simplex, sicut si unitati additur alia unitas, hoc ipso non est unitas.

RESPONDETUR. Negando Sequelam. Non enim dicimus illam scientiam fore simplicem qualitatem per exclusionem graduum, sed per exclusionem impotentiae, ad extendendum se, ad quaecunque illa scientia attingibilia.

ADDO. Quod non asseramus dari talem scientiam, sed quod si esset, simplex qualitas esset, idque titulo unitatis motivi formalis. Porro esset adhuc illa scientia simplex qualitas quantumvis respiceret diversam materialiter connexionem. Sic v. g. eadem simplex qualitas, inclinare potest ad assentiendum quod cauda gliris non sit major glire, & quod digitus non sit tantus, quantum totum corpus, nam utrobique idem est immediatum. Formale; nempe: Totum est majus sua parte. Sufficiet item simplex qualitas ut acquisito habitu hujus Conclusionis: homo est risibilis, expository inferas: Petrus est risibilis, Paulus est risibilis, quia ad has singulares idem erit motivum, nempe quia est rationalis. Identitas autem motivi formalis praeter alia spectanda est penes immediatam formalem connexionem, hinc v. g. alius habitus debet inclinare ad assensum huic conclusioni: quod rationale sit homo & alia, quod risibile sit homo. Quia ly homo, immediate connectitur cum rationali, cum risibili, mediante rationalitate. Ideo enim homo est risibilis, quia est mirativus, ideo mirativus, quia est rationalis. Sed si & unum sit motivum & connectio formalis eadem, tunc certe habitus utens illo motivo, simplex erit qualitas.

Punctum Difficultatis 3.

Decernitur de Scientia Simplicitate.

DICENDUM est. Nullam Scientiam totalem, ex iis quae dantur, esse simplicem qualitatem, ita Scotistae Suar. Hurtad. Arriaga. Citari enim solet S. Thom. 1. 2. q. 52. art. 1. & art. 2.

PROBATI. Hurtadus, si posset esse habitus simplex qualitas, tunc posset esse duo habitus contrarii aequè intensi sed hoc falsum est. Ergo. Sequela probatur posset esse in aliquo habitus, quod materia sit incorruptibilis, potest item esse habitus circa hanc conclusionem quod Coeli sint corruptibiles, qui habitus erunt contrarii, motiva enim illorum formalia, hoc est corruptibilitas & Incorruptibilitas sunt contraria. Ergo posset dari duo habitus contrarii & quidem simul, nam simplex qualitas tota simul acquiritur, poteruntque hi habitus esse aequè intensi, quia simplex qualitas non recipit maiorem respectu unius, & minorem respectu alterius obiecti intensionem.

RESPONDERI posset, quod ille habitus esset adhuc simplex qualitas, virtute tamen sua potens extendi ad cognitionem tam hujus quam illius obiecti, sicut unus idemque intellectus, qui est simplex qualitas, id facit.

PROBATUR 2. Quia nulla de facto scientia utitur motivo non nisi uno; non ergo sumet ab unitate motivi, rationem simplicis qualitatis. Nulla item scientia quae de facto datur, habet se per modum potentiae, ut se habet habitus fidei, qui supponitur esse simplex qualitas. Ergo non est fundamentum dicendi, quod de facto detur scientia, quae sit simplex qualitas.

PROBATUR 3. Experientia. Experimur nos difficultatem subire in eliciendis aliquibus actibus intra scientiam, quantumvis jam ad alios eliciendos simus faciles. Ergo apparet habitum non contrahi, frequentatione unius actus, neque illum esse simplicem qualitatem.

RESPONDERI posset. Hanc difficultatem esse ex difficultate materiae, specierum diversitate, sed haec aliàs refutabuntur.

CONFIRMATUR. Si scientia totalis esset simplex qualitas, daretur effectus ante suam causam, sed non potest dari effectus ante suam causam. Ergo. Sequela probatur. Esse habitum ante actus elicitos, est esse effectum ante causam, quia ab actibus suo modo, de quo aliàs, causantur habitus. Sed si scientia esset simplex qualitas, daretur habitus ante actus elicitos. Quod ipsum probatur. Ponamus elici unum actum Logicum, hoc ipso acquireretur habitus Logice totus, quia simplex qualitas, per partes acquiri non potest, & tamen quando elicitur unus actus ut supponitur, nondum sunt alii actus Logici. Ergo dabitur habitus, ante actus elicitos.

RESPONDETUR 1. Habitum qui producitur uno actu, non inclinare ad diversos actus, ab eo, à quo est productus, nisi ei addatur novus quidam modus, quo posito tum primum diversos actus à primo eliciet. Quod si novus tantum modus producitur, non producitur jam novus habitus, sed tantum perficitur.

CONTRA. Ergo saltem ex illa qualitate, & illo novo modo, non constitueretur simplex qualitas, erit enim divisibilitas, etiam existentiarum. Quod si admittit non esse simplicem qualitatem, conjunctum illud ex habitu, & modo illo de novo acquisito, consequenter admittere debet etiam illam scientiam non fore simplicem qualitatem; quia ille novus modus, nullo distinguetur ab ipso met habitu, quo enim? Hinc si conflatum ex habitu & illo modo, non est simplex qualitas, nec erit simplex qualitas habitus ille.

RESPONDEBIS 2. Posita acquisitione habitus per unum actum, non reddimur faciles ad alios actus diversos: quia defunt habitus in aliis potentiis, qui faciliunt ad apprehensionem Terminorum.

CONTRA. Tum quia primam difficultatem, quam experimur in noscendis scientificè objectis, non rejici merè in defectum v. g. apprehensionum. Ergo & posteriores difficultates, non debes rejicere. Tum quia potest haberi facilitas in apprehensionibus terminorum, & esse difficultas in ipsis assensibus. Tum quia dicam elicitò uno actu scientifico, omnes scientias acquiri, & solum esse difficultatem, in apprehensione terminorum.

RESPONDEBIS 3. Posse referri facilitatem novam, idque ad diversos actus, in intensionem ejusdem habitus.

CONTRA. Quia intelligibile quidem est, elicitò uno actu, alium similem, fieri postea intensiorè, idque ratione intensionis in habitu reperibilis, non est tamen intelligibile, quod conferat intensio, ad eliciendum actum specie distinctum.

OBJICITUR 1. Logica est una scientia. Ergo unus habitus, est una qualitas: una qualitas, est simplex qualitas. Ergo à primo ad ultimum, Logica, est simplex qualitas. Consequenter & alia scientia.

RESPONDETUR. Logicam esse unam scientiam per attributionem ad unum objectum, non per indivisionem ejusdem qualitatis.

OBJICITUR 2. Una potentia sufficit ad actus plures specie. Ergo & unus habitus, cum debeat proportionari potentia.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia potentia non nascitur ex suppositione actuum, sicut scientia habitualis, ex quarum jam suppositione non nasceretur, si posito uno actu, acquireretur tota. Ut autem proportionentur inter se scientia, & intellectus: sufficit proportio in ratione Entis spiritualis, proportio in ratione attingentia talis objecti, proportio in modo attingendi &c.

INSTABIS. Una est justitia, & tamen est complexio omnium virtutum. Ergo & una simplex qualitas scientia, poterit idem facere.

RESPONDETUR. Negando Antecedens. Nam justitia sumpta pro complexione virtutum, sunt plures distinctae omnino virtutes.

OBJICITUR 3. Scientia totalis si esset quid aggregatum ex pluribus partialibus habitibus specie distinctis, vel fieret hoc augmentum extensivum per actus solo numero distinctos, & sic habitus nunquā posset inclinare ad actus specie distinctos, non etiam per actus specie distinctos, quia actus specie distinctus, nō potest intendere habitum, inclinante ad actum, specie distinctum.

RESPONDETUR. Quod partes extensivae habitus, producantur ab actibus specie distinctis. Gradus verò intensionis ab actibus numero distinctis.

INSTABIS. Aqua extenditur non nisi additione alius guttae numero distinctae, quantitas item extenditur, mole solo numero distincta.

Ergo & habitus extendi potest, ab actibus, solo numero distinctis.

RESPONDETUR. Disparitatem esse, quia sunt aliqua augmenta, quae nata sunt idem in specie facere, quod faciunt ea, quae praecesserunt, aut saltē nata sunt intendere vires ad producendum simile omnino. Sic v. g. secundus gradus caloris, additus primo, natus est ad id faciendum, quod facit primus hoc est ad calefaciendum, cum hoc solo discrimine, quod junctus gradus primus secundo, habeat jam vires majores ad calefaciendum; & talia augmenta dico fieri per gradus eosdem specie, & solo numero distinctos; alia augmenta sunt talia, quae non sunt nata ad id producendum, quod produciunt praecedentia, ut v. g. piper additum croco non est natum ad id faciendum quod faceret solus crocus, & tale augmentum dico fieri per specie distincta, quia autem in scientiis, una pars habitus, non potest facere id, quod facit alia pars habitus, ideo augmentum scientiarum debet fieri per habitus partiales, distinctos specie.

OBJICITUR 4. Si scientia totalis non esset simplex qualitas, possent dari duae formae oppositae, simul in eodem subiecto, & quae intensae. Hoc non potest dici, aliās posset esse etiam idem ferrum calidum in summo, & frigidum in summo. Ergo. Probatum Major. Posset dari habitus de objecto, & posset dari habitus de ejus opposito, idque & quae intensus. Ergo possent dari duae formae oppositae &c.

RESPONDETUR. Negando. Majorem & Probationis ejus Consequentiam. Ratio negandi est, quia habitus de objecto, & habitus de opposito objecti, non sunt formae oppositae, cum ad idem objectum attributionis revocentur, adeoque ad idem suo modo specificativum, quantumvis ipsa objecta materialiter accepta, sint revera opposita, sed forma opposita v. g. scientia de objecto, est error de objecto. Si ergo daretur & quae intensus habitus scientiae de objecto, & & quae intensus habitus erroris de eodem, tunc primum darentur duae formae oppositae, quod nos non asserimus.

OBJICITUR 5. Scientia est qualitas, qualitas est simplex. Ergo & scientia est simplex.

RESPONDETUR. Quod scientia partialiter accepta sit qualitas, jam autem totaliter accepta, est aggregatum ex qualitatibus.

NOTO. Si Deus infunderet habitum scientiae, consimilem speciebus universalibus, quales in perfectiorum Angelorum intellectibus admittuntur, in tali casu illa scientia, quantumvis ex diversis motivis formalibus procederet, posset esse simplex qualitas. Ratio quia nec in suo produci, praesupponeret diversos specie actus, nec repugnat simplicem qualitatem, vel si maxime potentiam, procedere ex diversis motivis.

DIFFL.